

[Marianne Jelved]

På en eller anden måde bliver vi nødt til at tage den vinkel med ind i diskussionen, for jeg har i hvert fald ikke set, hvor nøglen til løsning af den side af problemet er.

Jeg vil advare imod, at Folketinget, politikerne, prøver at give det indtryk, at Folketinget kan løse alle disse opgaver, alle disse problemer, helt alene. Det, Folketinget kan, er at skabe rammer og regler og muligheder. Men det at skabe rigtige arbejdspladser er ikke Folketingets opgave; det kan Folketinget ikke, det skal mennesker uden for murene gøre. Og et meningsfyldt liv, ja, den opgave kan kun det enkelte menneske selv løfte.

Vi kan godt blive ved med at snakke om det ene og det andet forsøg, passive midler til aktive osv., men hvis vi virkelig grundlæggende skal løse de problemer, vi står over for – og det er vi jo enige om at vi skal – så er der brug for, at man bryder med vanetænkninger og »plejer«-svar. Det drejer sig om at dele de velerhvervede rettigheder. Det drejer sig om at ændre på en lang række grundlæggende systemer, der jo i virkeligheden er blevet skabt og udbygget for årtier siden i en helt anden slags samfund end det, vi har i dag.

Det er fuldstændig forkert – for ikke at sige aldeles barokt – at beskutte arbejde så hårdt, når der er hænder nok, og så bagefter bruge løs af uerstattelige ressourcer som vand og energi, som der aldeles ikke bare er nok af. Det er også fuldstændig forkert – og i virkeligheden uanstændigt – gradvis, lidt efter lidt, efterhånden som problemerne bare vokser, at indrette dagpengesystemet således, at en langtidsledig kan blive der til evig tid. Det er en umoralsk sovepude, og i virkeligheden er det lige så umoralsk bare at henvise mennesker til bistandsloven til evig tid. Og det er i bund og grund fuldstændig forkert og uacceptabelt at have en bistandslov for unge under 25 år, der bare mangler arbejde eller en uddannelsesplads. Ved I hvad? Det er simpelt hen ikke godt nok.

Det er inkonsekvent og det er paradoksalt, at vi i et veloplyst samfund, som endda mener, at der ikke findes noget bedre folkestyret demokrati end det danske, ikke i åbenhed kan diskutere f.eks. vores skattesystem og de problemer, der er forbundet med det, herunder tabuet om rentefradrag for boligejere. Samtidig skal vi sandelig høre politikere, der taler om

øgede muligheder for belåning af friværdier i boliger!

Vi kan hverken bare producere os ud af problemerne med flere og flere materielle goder eller bare spare os ud af problemerne eller bare låne os ud af problemerne. Vi skal i virkeligheden til at arbejde meget mere med kvalitativ vækst, og vi skal gøre os klart, at det er os med vores på det tørre, der skal komme alle dem, der er skubbet ud, i møde. Der skal bare være plads til alle. Så svært og dog så enkelt er det.

Der er ikke brug for flere lapperier, der er brug for grundlæggende forandringer. Radikale ved godt, at grundlæggende forandringer kræver mod, og jeg indrømmer, at jeg synes, det er svært at få øje på, hvor det mod er gemt. Jeg håber virkelig, det kommer frem i denne folketingsssamling. Man har vel lov at håbe det bedste.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne kommentere fru Marianne Jelveds betragtninger om EF-området.

Vi har jo startet denne debat med statsministerens åbningstale, hvor det ikke med ét ord er nævnt, at det danske nej naturligvis fører til, at vi på en række områder siger nej, at vi siger nej til unionsbegrebet. Derfor har jeg prøvet at spørge ordførerne for Venstre, om vi kunne få en klar melding om, hvorvidt der er en nej-side for regeringspartierne, og jeg har ikke kunnet få et svar. Jeg har været glad for, at Socialdemokratiet i dag har meldt, at der selvfølgelig er en nej-side, og derfor vil jeg også kvittere for fru Marianne Jelveds indlæg her, hvor hun klart markerede, at for Det Radikale Venstre er der en nej-side, og at det er afgørende for Det Radikale Venstre – eksemplet her var forsvarspolitikken – at det er Danmark ikke med til.

Så kan jeg jo konstatere, at der er tre partier i det danske Folketing, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og så SF, som klart markerer dette i debatten i dag. Det er et flertal. Jeg synes, at statsministerens åbningstale lider af en fantastisk mangel ved ikke at have nævnt det, og jeg vil opfordre regeringen til i dag at melde, at man vil respektere, at der findes det flertal. Det er jo ret vigtigt. Vi skal have topmøde i næste uge i Birmingham.

Vi skal ikke gøre debatten inden Birmingham færdig i dag, men jeg synes på den anden